

Osoonikiht oli tänavu õhem



Kommentaar



Ain Kallis
klimatoloog

Meid kaitsev osoonikiht paarikümne kilomeetri kõrgusel oli sel suvel küll õhem kui kevadel, kuid tervisele ja elule ohtlikke auke selles siiski ei täheldatud.

Kõige paremini võttis päike enne jaanipäeva, kui Tõraveres mõõdeti ultraviolettkiirguse indeksiks 7,7 tavalise 4–6 asemel, septembri alguse ilusatel päevadel oli see indeks kahanenud juba 2,6-le. Lõunapoolkeral, kus algas eile kevad, on inimesed ihu paljastamisega märksa ettevaatlikumad – Antarktika kohal süveneb hiiglaslik osooniauk detsembrini välja.

Rahvusvahelisel osoonikihi kaitsmise päeval (19. septembril) teatasid uurijad, et 160 jaama atmosfääri olukorra jälgimise tulemuste ning satelliitidelt saadetavate andmete alusel võib otsustada, et stratosfääri osooni vähenemise kiirus keskmistel laius- tel järjekindlalt väheneb.

Osoonikiht lagundavate ainete hulk atmosfääris saavutas maksimumi 1994. aastal ja hakkab õnneks vähenema, kuigi aeglaselt.

Et saaksime ise ja ka järgnevad põlvkonnad võiksid rannas pruunistuda, tuleks järgida Maailma Meteoroloogiaorganisatsiooni deviisi: elu heaks maakeral – osta osoonisõbralikult (s.t mitte vana tüüpi külmikuid, freooniga balloonikesi, deodorante jne).

Kõige rohkem päikese- paistet jätkus tänavusel kuumal suvel Pärnu rannas peesitajale — kolme kuu vältel tervelt 1047 tundi, kui arvestada päikese- setõusust loojakuni, sise- maal tunduvalt vähem. 1995. aasta väga kaunil suvel oli pilvi segamas 20-30 tundi rohkem. Meie kõige soojemas paigas — Võrus oli pilvisem ja päikest näha Pärnust 100 tundi vähem. Üle kogu Eesti oli päikese- paiste kestus tänavu suvel normist kuni 40% suurem.

Pane tähele

KIIRGUS JA OSOON:

Teavet ultraviolettkiirguse ja osoonihulga kohta saab Tartu Observatooriumi koduleheküljelt: <http://www.aai.ee/~rutt/uvb/osoon.html>